

INFORMOVANÝ SOUHLAS S NÁSLEDNOU (SEKUNDÁRNÍ) IMPLANTACÍ UMĚLÉ NITROOČNÍ ČOČKY

Vážená paní, vážený pane,

byla Vám doporučena následná (sekundární) implantace umělé nitrooční čočky ke korekci afakie (stavu bez přirozené oční čočky). K provedení výkonu je potřeba Vašeho souhlasu, k usnadnění rozhodnutí Vám chceme podat následující informace.

Důvod provedení výkonu

Důvodem provedení zákroku je úprava Vaší refrakční vady způsobené chyběním přirozené oční čočky (afakie). Chybění přirozené čočky může být způsobeno operací šedého zákalu bez implantace umělé čočky, komplikací při operaci šedého zákalu, úrazem nebo uvolněním čočky při poruše jejího závěsného aparátu. Vzniká tak refrakční vada, kterou je možno v některých případech upravit implantací (vložením) umělé nitrooční čočky.

Možnosti léčby/řešení zdravotního problému

Refrakční vadu způsobenou chyběním přirozené čočky je možno korigovat pomocí brýlí, kontaktními čočkami nebo operačním zákrokem. Brýlemi lze vadu korigovat při oboustranném postižení nebo jednostranně při poruše vidění druhého oka. Pomocí kontaktních čoček lze korigovat i jednostrannou afakii (chybění přirozené čočky). Kontaktní čočky vyžadují neustálou péči a může dojít k jejich nesnášenlivosti.

Stav oka s chybějící přirozenou čočkou určuje, jakým způsobem bude do oka umístěna umělá nitrooční čočka. Pokud zbývá v oku část pouzdra původní čočky, je možné uvažovat o implantaci umělé čočky za duhovku s opřením o zbytek pouzdra. Pokud zbytek pouzdra původní čočky není dostatečný k bezpečnému umístění čočky, je nutné čočku upevnit do oka stehy, zavěšením na duhovku z přední nebo zadní strany nebo umístěním do přední komory - před duhovku s opřením do úhlu přední komory.

Příprava k výkonu

Před nástupem k výkonu (zpravidla 1-2 týdny) navštívíte Vašeho praktického lékaře/internistu, který Vám provede vyšetření nutné před výkonem v místním znecitlivění. Jeden den před zákrokem budete aplikovat oční kapky do obou očí z důvodu prevence zánětlivých komplikací, kapky nakapejte i ráno v den operace. Zákrok se provádí ambulantně, v místním znecitlivění. V den operace ráno užijte všechny léky, které pravidelně užíváte. Nemusíte být nalačno. K operaci je připravováno každé oko zvlášť (v jednom dni bude provedena operace jednoho oka). Vzhledem k možné změně stavu očí v předoperačním období může být, po dohodě s pacientem, provedena operace na druhém oku, než které bylo původně k operaci připravováno.

Postup při výkonu

Před vlastním operačním výkonem jsou do oka aplikovány kapky na znecitlivění, eventuálně k rozšíření zornice. Pokud jste alergický/á na nějaké léky či dezinfekční prostředky, upozorněte na tuto skutečnost při Vašem přijetí k operaci. Na operačním sále bude provedena dezinfekce očních víček, okolí oka a spojivek. Dezinfekční prostředek může vyvolávat lehké štípání nebo pálení. Přes obličej Vám bude položena sterilní rouška s fólií, která bude nalepena na víčka. Poté budou víčka rozevřena rozvěráčkem. Během výkonu budete mít obě oči otevřené, budete se snažit víčka nespírat, mrkat můžete normálně. Směr pohledu se bude řídit pokyny operátora, většinou se budete snažit dívat přímo před sebe do světla operačního mikroskopu. Je potřeba se vyvarovat prudkých pohybů okem nebo hlavou. Řezem na okraji rohovky bude do oka umístěna umělá nitrooční čočka. V některých případech je potřeba odstranit sklivec (rosolovitá hmota ze zadní části oka), který se mohl dostat do přední části oka v souvislosti s chyběním přirozené čočky. Sklivec by mohl ovlivňovat správné umístění umělé čočky a nepříznivě působit na sítnici, rohovku a další struktury oka. Výběr typu umělé nitrooční čočky (k umístění za duhovku, k závěsu stehem přes bělimu, k závěsu na duhovku, nebo k umístění do přední komory) určuje stav oka před operací i zjištěný nález v průběhu operace. Do duhovky je potřeba vytvořit drobný otvor (iridektomii), kterou bude moci po implantaci čočky protékat nitrooční tekutina mezi zadní a přední částí oka. V některých případech poškození duhovky bude provedena plastika - sešití tohoto defektu k úpravě zornice. Řez, kterým bude vkládána umělá čočka, je ve většině případů potřeba zašít několika stehy. Výkon je nebolestivý, zpravidla trvá 30 – 60 minut. V případě nepříjemných pocitů je možné do oka přidat znecitlivující látku. Na konci zákroku je oko převázáno sterilním obvazem. Převaz se odstraňuje v den operace zhruba v 19:00 hodin a do oka se nakapou kapky dle pokynů.

Rizika a možné komplikace výkonu

Zárok může být prováděn komplikacemi, které mohou vzniknout během výkonu, bezprostředně po výkonu či s odstupem dnů až týdnů po výkonu. Ze závažných se jedná zejména o infekční zánět nitroočních tkání, krvácení do nitra oka či odchlípení sítnice. Jedná se o komplikace, které mohou vést až ke ztrátě funkce oka. Jejich výskyt je však vzácný a v průběhu operace a časném pooperačním období postihuje kolem 0,3 % případů. Při časném řešení lze velkou část závažných komplikací řešit, většinou další operací. Mezi méně závažné nebo snadněji řešitelné komplikace patří uvolnění umělé čočky do nitra oka nebo její decentrace (posunutí nebo sklopení), zvýšení nitroočního tlaku, otok rohovky, otok sítnice, defekty duhovky, krvácení pod spojivku, neočekávaná hodnota dioptrií nebo astigmatismus (nepravidelný tvar rohovky), vnímání odlesků od povrchu nebo okraje umělé čočky, zakalení případného zbytku původního pouzdra, pocit podráždění nebo suchosti oka, dvojitě vidění, alergická reakce na léky podané v průběhu operace a po operaci. Opakované operace mohou nepříznivě ovlivňovat endotel rohovky (buňky, které se starají o její správný obsah vody). Zvýšený obsah vody v rohovce (její otok) může vést k dlouhodobému zhoršení vidění, které vyžaduje operační řešení s transplantací některých vrstev nebo části celé rohovky. Některé komplikace neumožní při operaci vložit do oka umělou čočku nebo mohou vyžadovat další operační řešení.

Chování po výkonu, možná omezení

Po zákroku budete propuštěn/a do ambulantní péče. Vašeho očního lékaře navštívíte následující den po operaci (pokud nebude předem dohodnuto jinak), další léčba probíhá zpravidla dle jeho doporučení. Budete aplikovat oční kapky anebo masti, které Vám budou předepsány při propuštění, podle doporučení na lékařské zprávě či podle doporučení Vašeho očního lékaře.

V případě náhlého poklesu vidění, zčervenání a/nebo bolestivosti operovaného oka neprodleně vyhledáte odbornou lékařskou oční pomoc (mimo pracovní dobu se dostavíte na oční pohotovost, nejčastěji dostupnou v nemocnicích s očními lůžkovými zařízeními).

Doba hojení a eventuální pracovní neschopnosti se pohybuje v rozmezí několika týdnů až měsíců. Při propuštění obdržíte s propouštěcí zprávou i písemnou informaci s doporučeními týkajícími se pooperačního období.

Po dobu šesti týdnů je nevhodné se pohybovat v prašných prostorách a v prostorách s rizikem infekce (stáje, živočišná výroba, čistíčky odpadních vod apod.). Nadměrnou fyzickou námahu je vhodné omezit po dobu 6 týdnů od operace nebo podle doporučení ošetřujícího očního lékaře.

Činnosti, u kterých mohou nedostatečné zrakové funkce ovlivňovat bezpečnost práce nebo ohrožovat pacienta a jiné osoby (řízení vozidla, práce na obráběcích strojích, práce ve výškách apod.), je možné vykonávat až po závěrečném vyšetření zraku a s používáním případné korekce předepsané Vaším očním lékařem.

Prohlášení

- Byl/a jsem podrobně seznámen/a u plánovaného zdravotního výkonu se všemi alternativami léčby, s jejich výhodami a riziky a měl/a jsem možnost si jednu z alternativ zvolit (pokud výkon nepodléhá zvláštním právním předpisům).
- Byl/a jsem seznámen/a s možnými omezeními v obvyklém způsobu života a v pracovní neschopnosti po výkonu, s možnými očekávanými změnami zdravotního stavu a zdravotní způsobilosti.
- Byl/a jsem seznámen/a s léčebným režimem, vhodnými preventivními opatřeními a s možnými kontrolními zdravotními výkony.
- Prohlašuji, že jsem mohl/a klást doplňující otázky, na které mi bylo řádně odpovězeno, a že jsem informacím a poučení plně porozuměl/a, a souhlasím s navrhovaným postupem.
- V případě výskytu neočekávaných komplikací vyžadujících neodkladné provedení dalších zákroků nutných k záchraně života nebo zdraví souhlasím s jejich provedením.

Souhlasím s provedením sekundární implantace umělé nitrooční čočky oka pravého / oka levého.

Připomínky:

Pacient/ka: Rodné číslo:
titul, příjmení, jméno

V Plzni / Chebu dne..... V..... hodin
podpis pacienta/pacientky nebo zákonného zástupce

Lékař/ka provádějící poučení:
titul, příjmení, jméno podpis